

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA,
I CULTURA I IGUALTAT
B INSTITUT BALEAR DONA
/

Exp.: IBD 103/2020 IG
Document: ofici
Emissor: IBD/MDF
Sol·licitant: Ajuntament de Palma

Sr. Josep Joan Escales Tous
Director tècnic de l'àrea de Justícia Social, Feminisme i LGTBI
Ajuntament de Palma
C/ de la Ferreria, 10, 4rt
07002 Palma
Illes Balears

Assumpte: tramesa d'informe d'impacte de gènere del Reglament del Servei d'Acolliment per a Víctimes de Violència de Gènere

Us tramet, adjunt, l'informe sobre l'impacte de gènere del Reglament del Servei d'Acolliment per a Víctimes de Violència de Gènere, sol·licitat pel director tècnic de l'àrea de Justícia Social, Feminisme i LGTBI en data 30 de juliol de 2020 (registre d'entrada de l'IBD L51E565), d'acord a la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

Palma, 8 d'octubre de 2020

La directora de l'Institut Balear de la Dona

Maria Duran i Febrer

Informe sobre l'impacte de gènere del Reglament del Servei d'Acolliment per a Víctimes de Violència de Gènere

En data 30 de juliol de 2020 (RE de l'IBD L51E565), el director tècnic de l'àrea de Justícia Social, Feminisme i LGTBI va sol·licitar a l'Institut Balear de la Dona l'informe sobre l'impacte de gènere del Reglament del Servei d'Acolliment per a Víctimes de Violència de Gènere; en virtut d'aquesta sol·licitud s'emet aquest informe, d'acord amb la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

1. Revisió del llenguatge

Pel que fa a la utilització del llenguatge, d'acord amb les indicacions de les resolucions 14.1 de 1987 i 109 de 1989 de la UNESCO; la Recomanació núm. R(90) 4 de 1990 del Consell d'Europa; la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes (article 14.11 sobre la implantació d'un llenguatge no sexista a l'àmbit administratiu com a criteri d'actuació general dels poders públics), i la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, (estableix com a principi general en l'article 3 lletra m) "L'adopció de les mesures necessàries per fer un ús no sexista del llenguatge i, en tot cas, per evitar la invisibilitat de les dones per mitjà del llenguatge") mitjançant un genèric que inclogui els dos sexes, la inclusió de la forma femenina o un altre recurs, encara que es fan les següents recomanacions:

- Es recomana substituir «les professionals» per «els i les professionals»
- Es recomana substituir «monitores» per «personal monitor»
- Es recomana substituir «els tècnics» per «el persona tècnic»
- Es recomana substituir «una professional» per «un o una professional»
- Es recomana substituir «el professional» per «la o el professional»
- Es recomana substituir «l'interessat» per «la persona interessada»

Cal reflectir la presència de les dones en els textos que es redacten. Per això, en la mesura que sigui possible, cal evitar l'ús del masculí com a genèric, especialment quan es refereix a persones físiques.

El llenguatge té un paper fonamental en la formació de la identitat social de les persones i és l'element que més influeix en la formació del pensament de la societat. Una de les manifestacions més notables de la desigualtat existent entre dones i homes es la invisibilització, l'ocultació de les dones en el llenguatge, així com la seva representació mitjançant imatges sexistes o discriminatòries. Els usos sexistes del llenguatge invisibilitzen les dones i impedeixen veure el que s'amaga darrere les paraules.

És correcte utilitzar les formes femenines o masculines en el càrrecs quan sabem si la persona és dona o home. Encara així, si es tracta d'un text que pot tenir validesa en el temps més enllà de la titularitat del càrrec, podem referir-nos a aquest càrrec amb el nom de l'organisme o la unitat administrativa corresponent. En qualsevol cas s'ha de seguir un únic criteri dins el mateix text.

2. Revisió del contingut

2.1. Consideracions jurídiques

Entre d'altres:

1. Convenció sobre l'eliminació de totes las formes de discriminació contra la dona, aprovada por l'Assemblea General de Nacions Unides en desembre de 1979 i ratificada per Espanya.
2. En els articles 2 i 3 del Tractat de la Comunitat Europea es formalitza el compromís d'integració en l'àmbit europeu de l'anomenada *transversalització de gènere*, en establir explícitament que "la Comunitat s'ha de fixar l'objectiu d'eliminar les desigualtats entre l'home i la dona i promoure'n la igualtat", entre les tasques i els objectius de la Comunitat.
3. Els articles 21 i 23 de la Carta de Drets Fonamentals.
4. La Comunicació de la Comissió Europea COM (96) 67 final, de 21 de febrer de 1996, disposa que s'ha d'integrar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en el conjunt de les polítiques i les accions comunitàries.
5. L'article 14 de la Constitució espanyola assenyala el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó de sexe. A més, l'article 9.2 estableix l'obligació dels poders públics de "promoure les condicions per a que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en que s'integra siguin reals i

efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social”.

6. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
7. L'article 17.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears disposa:
“Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, vetllaran en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminació de cap tipus, i garantirán que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes es garantirà la conciliació de la vida familiar i laboral.”
8. La Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona.
9. La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

2.2. Anàlisi contextual

Constitueix l'objecte de la norma que s'està informant, regular les competències, organització i funcionament, així com les prestacions que ofereix el Servei d'Acolliment per a víctimes de violència de gènere (SAMVVG) de l'Ajuntament de Palma, amb la finalitat de millorar l'atenció residencial i adequar-la a les necessitats de les dones víctimes, els fills i filles d'aquests.

Tal com estableix l'article 71 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, s'ha de garantir un servi integral, amb personal professional adequat (especialistes en treball social, infermeria i educació, serveis d'assistència psicològica, i s'ha de garantir l'assessorament jurídic i l'orientació laboral).

2.3. Anàlisi sobre la pertinència o no-pertinència

La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març per la igualtat efectiva de dones i homes estableix al seu article 1 *“Las mujeres y los hombres son iguales en dignidad humana, e iguales en derechos y deberes. Esta Ley tiene por objeto hacer efectivo el derecho de igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres, en particular mediante la eliminación de la discriminación de la mujer, sea cual fuere su circunstancia o condición, en cualesquiera de los ámbitos de la vida y, singularmente, en las esferas política, civil, laboral, económica, social y cultural para, en el desarrollo de los artículos 9.2 y 14 de la Constitución, alcanzar una sociedad más democrática, más justa y más solidaria”.*

En el seu article 15 recull la transversalitat del principi d'igualtat entre homes i dones: "Las Administraciones públicas lo integrarán, de forma activa, en la adopción y ejecución de sus disposiciones normativas, en la definición y presupuestación de políticas públicas en todos los ámbitos y en el desarrollo del conjunto de todas sus actividades".

L'article 71 de la mateixa Llei, referent a centres d'acollida i serveis d'urgència estableix que:

- 1. Els consells insulars i els municipis, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'existència de serveis d'acollida suficients per atendre les necessitats de protecció i allotjament de les dones víctimes de violència masclista i de les seves filles i els seus fills mentre duri el procés d'atenció.*
- 2. S'ha de garantir un servei integral per a l'atenció de les dones víctimes de violència masclista i les seves filles i els seus fills, per la qual cosa cal disposar dels recursos humans necessaris. Els equips del servei integral han de disposar del personal professional adequat, d'especialistes en treball social, infermeria i educació i de serveis d'assistència psicològica, i han de garantir l'assessorament jurídic i l'orientació laboral. Com a mínim hi ha d'haver una plaça per cada 3.500 dones.*
- 3. Els serveis d'acollida han de preveure una plaça per cada 3.500 dones a partir de 18 anys. En el cas concret de l'illa de Formentera, els serveis d'acollida han de preveure una plaça per cada 2.500 dones i els seus fills.*
- 4. Com a mínim, els serveis han de complir les característiques següents:*
 - a) Ser accessibles a qualsevol dona, amb les seves filles i els seus fills a càrrec, que sigui víctima de violència masclista i que necessiti protecció i allotjament urgent i temporal, independentment de la seva situació personal, jurídica o social i especialment sense l'exigència d'haver d'interposar una denúncia pels fets patits.*
 - b) Disposar de personal suficient per a una primera acollida i per dur a terme tasques d'acompanyament a les víctimes.*
 - c) Tenir les condicions de seguretat suficients i necessàries per salvaguardar la integritat física de les víctimes i del seu personal.*
 - d) Aplicar els protocols de derivació als serveis ordinaris per intervenir en aquestes situacions.*
 - e) Disposar de serveis específics d'atenció per a les i els menors.*
- 5. El Govern de les Illes Balears, a iniciativa de l'Institut Balear de la Dona, ha d'establir reglamentàriament els criteris i les condicions mínimes de qualitat i funcionament dels serveis d'acollida esmentats.*

Una vegada analitzada la norma, es considera positiva de cara a la consecució de les polítiques d'igualtat, i en l'atenció a les dones víctimes de violència de gènere;

encara així es realitza la següent recomanació en quant a l'ús d'un llenguatge no sexista i inclusiu.

3. Propostes de millora i recomanacions

Sense perjudici d'altres mesures que es considerin oportunes, es recomana que en la redacció de la norma s'introdueixi:

- a) Cal tenir en compte les recomanacions de l'apartat 1 d'aquest informe pel que fa al llenguatge emprat en la proposta normativa.

Aquest és el criteri de la tècnica que subscriu, sotmès no obstant a qualsevol altre millor fonamentat.

Palma, 6 d'octubre de 2020

La tècnica

Marga Quetglas Terrasa

